

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свята 2 год. 5-й пополудни.
Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиция місцева в Агенції Ляндовского в пасажи Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Угодові предложеня.

(+) Рівночасно т. є. дня 20-го цвітня с. р. внесло австрійске і угорске правительство в обидвох парламентах предложеня що до австрійско-угорської угоди. Австрійска преса віднесла ся без виїмки неприхильно до сих предложень, а навіть півурядовий Fremdenblatt не умів нічого для піддержки сих предложень сказати окрім того, що управильнене відносин між Австрією а Угорщиною є справою пекучою. Опозиційні днівники називають сі предложеня просто макулятурою, позаяк справді не дожидає їх иньша доля, як сих безчисленних внесень подаваних зі всіх боків в радї державній, т. є. що підуть до коша і навіть не діждуть ся сего, щоби над ними переведено розправи в комісії.

Як небудь і ми мали-б із становища нашого краю і народу багато сказати про сі предложеня угодові і про саму угоду, однак розводити ся серед таких обставин над сею справою було би марною річю. Наведемо тут однак голос Vaterland-y, котрий вельми влучно оцінює сю справу.

«В Угорщині пише, Vaterland, висказано в угодовій провізорії, що правительство, наколи оно не зможе до 1-го мая внести дефінітивних предложень угодових, має подати проєкти до самостійного управильнення дотичних відносин. Тепер же сі дефінітивні предложеня внесені; отже угорске правительство звільнене від тої задачі, щоби предкладати евентуальні проєкти. Иньшими словами сказано: внесенем угодових предложень уможливлено Угорщині теперішню однорічну провізорію угодову продовжити знов на один рік.

В долитавскім перекладі звучить се: наколи долитавска обструкція против угоди буде ще дальше тривати, тоді існуюча угода з всіми несправедливостями, які особливо виказує обструкція, буде дальше існувати. Сей рік Угри вже зискали. Лежить се зовсім в силі долитавської обструкції, щоби до того Угри зискали ще і слідующий рік.

В дальшій лінії заострює ся та справа ще в тім напрямі, чи сторонництва правиці або чи обструкційні сторонництва зможуть довше видержати несправедливости існуючої угоди. Угри обезпечені на всі случаи. Они потребують лише існуючу угоду продовжити. А в Австрії найде ся все правительство, котре переведе се продовжене на основі §. 14-го.

При тих обставинах усуває ся зміст угодових предложень поки-що зовсім на другий плян. Як довго австрійска рада державна не забирає ся до того, щоби засісти над тими предложеннями до поважної розправи, так довго значіне тих предложень обмежає ся до згаданих висше моментів; зміст предложень є зовсім байдужний, як довго нема наміру, щоби він коли небудь хочби в якій частині ввійшов в жите. Не говорім отже поки-що нічого о тім, лише вижидаймо передовсім, чи обструкція взагалі допустить до розправи над тими предложеннями. На коли допустить, тоді маємо

багато про них сказати; неодно там нам зовсім не сподобало ся».

Сподіване Vaterland-y, щоби обструкція допустила до парламентарного трактованя угодових предложень зовсім імовірно не послідує, позаяк вже безчисленні наглі внесеня, що затарасували на довго дорогу до позитивної роботи парламентарної, є фактично обструкцією ще небезпечнішою як тамтогорічні галабурди, а все те на кошт народу, котрий заплатить за сю забавку німецких баландів.

Крутарство бар. Діпавлього.

Сими днями розбирано в парламентарній комісії правиці і в поодиноких клубках питання, чи не належало би вже раз рішучо покінчити з макіавелістичною політикою бар. Діпавлього? Чоловік сей, хоч стоїть на чолі католицьких лідерів, виявляє так багато таланту до поганьского крутарства, що лише компромітує імя свого сторонництва. Колись виступив він лишень з личних, амбітних мотивів з клубу гр. Гогенварта. По уступленю же Гогенварта уроїлось ему, що він à la Гогенварт буде в силі «валити» кабінети. Як би бар. Діпавлі належав до німецкої лівиці, світло его політичне погасло би в одній хвили. Там зійшов би він на чергового посла. О сім знає він дуже добре і тому шукає завжди альянтів поза Німцями. Коли проте в ері Баденього витворювала ся славянська коаліція, бар. Діпавлі сейчас пронохав, що станувши при Славянах він зискає на ціні, бо від становища его клубу буде зависіти, по чийй стороні буде перевага. Щиро не приляг він до Славян, а лише з простого рахунку, щоби собі і свому сторонництву надати більшого значія. Не дивота проте, що сей пан барон при всякій нагоді не солідаризує ся з програмою правиці, а виступає заєдно з окремими програмами і тактиками. Між Славянами він автономіст, консерватист, католик і Австриєць-патріот. Але хвилями, при прилюдних виступах в парламенті, зглядає ся він дуже любо з ліберально-жидівскою лівицею і націоналами німецькими, що нині виявились вже відкритими прусофілами. Такою була і его річ, виголошена в державній радї перед великодними святами. Він стриг і голив, колов і гладив.

Нині дволицева его політика виявилась на ново, а то при нагоді, коли клуби правиці застановляли ся над тим, що зробити з актом обжалованя бувшого кабінету? Правиця з консеквенції рішила ся, перейти над сим обжалованем до дневного порядку. Бар. Діпавльому було се не до смаку і він запроєктував, щоби з мотивами перейти над сею справою до дневного порядку, інакше — він застрейкує. Ся вічна хитливість обрушила правицю і она поставила бар. Діпавльому ultimatum. Або — або — сказано ему. Не хочеш з нами іти солідарно, то з Богом Парасю! Тут, на правиці, маєш поруку статочности, католицьких пересвідчень, уміреного консерватизму і австрійского патріотизму. Там, на лівиці, псевдолібералізм, анархія, а навіть протестантизм і іредента. Вибирай! І бар. Діпавлі вибрав. Се значить, він змяк і скаптулював, однак з застереженем, що ему удасть ся о всім перекопати свій клуб. Нова комедія! Бо всякий знає, що з хвилею, як др. Ебенгох відтягнув ся від політичного життя, що-

би зістати краєвим маршалком Горішної Австрії, бар. Діпавлі веде своїх клубовців на пояску. Мимо сего однакож правиця рада би за всяку ціну позбутися свого непевного альянта. Правиця волїла би перетворити ся в парламентарну меншість, ніж з такою кулею у ноги удавати більшість. Правиця починає приходити до пересвідчення, що союз з бар. Діпавлім спиняє всяку позитивну акцію еї і удержує при житю не певну теперішню ситуацію в парламенті. Правиця сита вже сего крутарства бар. Діпавлього і рада би з ним розійти ся. Най би лівиця хоч трохи посмакувала тих солодоций, які виходять з альянсу з овімченим, хитрим Італійцем.

Письмо з Відня.

Три засіданя минули спокійно, четверте відбуде ся 26. цвітня. Засіданя ті виповнили німецкі обструкційністи фразами на тему обжалованя кабінету гр. Баденього за драстичні пригоди, що довершили ся в послідних днях падолиста минувшого року. Ві второк (26. цвітня) відбуде ся мабуть поіменне голосоване над тим, чи перейти державній радї над тим обжалованем до дневного порядку, чи відослати сю справу до окремої слідчої комісії?

З річий, виголошених при сій нагоді обструкцією, не вийшло нічого нового, над се, що обструкція намагала ся затерти всякі сліди своєї вини і ту вину за згадані падолистові пригоди звалити на кабінет, президію Палати і парламентарну більшість. Обструкція забула, що до сих сумних пригод не було би прийшло, як би die culturell voranleuchtende Nation не була допустила ся звисних брутальних скандалів.

Але не про се думаю Вам писати, а хочубодай в головних чертах представити положене політичне, посеред якого находить ся наш центральний парламент. Положене се майже не змінило ся. Нема вправді трубок, свиставок і ножикив Пфершого, нема вправді кулакових побоїв, але спокійна обструкція треває дальше і нема проте на разі бесіди о тім, щоби сей парламент став активним. Сам парламент пожирає конституцію в теперішній формі. Німці стоять твердо при своїм жаданю відкликания язикових розпоряджень бар. Гавча, а правиця і правительство мовчать. Як сей стан потреває дальше незмінений до перших днів мая, то правительство не лишає ся другий вихід, як розпустити парламент на феріі аж до падолиста і скликати его хйба на те, щоби послам і Палаті панів дати можливість взяти участь в ювілейних торжествах цісаря на дни 2. грудня. Про полагоду угоди угорської, нема що і думати і мабуть прийде до того, що гр. Тун з'орудує з Уграми на основі §. 14 однорічну угодову провізорію.

Одно лишє замітне, іменно те, що сама обструкція добачає вже тепер дуже ясно безвихідність з того положеня, в яке попала з власної вини і що рада би найти когось, хто би еї вивіз з сліпої улиці, в котру загнала ся. З приватних розмов з Німцями можна набрати пересвідчень, що они раді би з уст гр. Туна почути якусь декларацію, де би було сказане, що правительство буде старати ся, допомогти Німцям до відзисканя упривілегованого становища в Австрії, се є до заведеня німецкої державної мови. Дехто з Німців вдоволь би ся навіть простим приреченем, що правительство возьме чинну участь в роботі над законним управильненем язикового питання в



Австрії і що піддержити їх змагання до уложення язикового закону. В тій цілі внесли самі п'ять наглих язикових внесень, що мали бути віддані окремім язиковій комісії, зложеній з 48 членів, котра мала би уложити проєкт для Німців користного язикового закону. Внесення ті, доповнені наглим внесенем дра Герольда, стануть на порядку деннім парламенту вже в сім тижні і в недовзі остаточно рішуться велике питанє, чи Німці на дальше полишать ся при обструкції, чи надіючи ся на користний язиковий закон приступлять до позитивної роботи?

На всякий случай, сей тиждень прояснить ситуацію.

При сій нагоді мушу Вам донести, що клуб руско-словінсько-хорватский на засіданю своїм з 22. цвітня ухвалив односторонно поставивити також і від себе нагле внесенє на законне у правлінняє прав язикових. Внесенє се підписали на чільнім місци послы др. Грегорец, др. Шукліє і Барвіньский. Один з тих послів буде і мотивувати наглість сего внесеня в повній Палаті, а наколи би розвела ся ширша дискусія в тім предметі, то в дебаті возьме участь також пос. Вахнянин. Клуб руско-словінсько хорватский не входить притім в питанє, хто компетентний видавати язикові закони, чи державна рада чи сойм краєві. Єму розходить ся лише о витворенє національного мира в державі, а мир такий можливий лише тоді, як язикове питанє буде порішенє в спосіб справедливий, на основі XIX. артикулу основних державних законів.

Тількож заходить друге питанє, іменно, чи язикова комісія доведе сю справу до доброго кінця? Дехто думає, що ся комісія зближить лівцю до правиці. Другі знов пересвідчені, що в сій комісії як-раз розведе ся національна борба, позаяк Німці жадати муть для себе німецької державної мови, а Поляки і Чехи будуть домагати ся, щоби сю справу віддати краєвим соймам до порішеня. Песимісти припускають навіть, що Чехи і Поляки не схотять яко *beati possidentes* пристати на вибір язикової комісії. Тут мабуть мусить правительство відкрити свій шолом і супротив обох таборів заняти виразне становище.

На засіданю Палати посольської дня 22. цвітня вліє пос. Вахнянин інтерпеляцію до президента кабінету яко міністра внутрішних справ в справі невиконуваня язикових розпоряджень через адміністраційні власти галицькі в зносинах з рускими сторонами. Мимо того, що міністерські розпорядження наказують виразно ц. к. старостам, зносити ся з рускими сторонами устно і письменно лише в рускій мові, одержали рускі послы ради державної з кількох повітів Галичини жалобу, що старости згаданих розпоряджень зовсім не виконують, а деякі рускі сторони змушують навіть грошевими карами приймати польські письма. Інтерпелянт запитує проте правительство, чи єму звісні ті факти, а відтак питає гр. Туна, що він на будуче думає постановити, щоби обезпечити рускі сторони перед такою самоволею адміністраційних властей галицьких, тим більше, що вже і сойм галицький завізвав правительство до виконуваня згаданих язикових розпоряджень в користь руского народу. Інтерпеляцію сю підписали всі члени руско-словінсько-хорватского клубу.

Д О П И С Ь.

Справозданє з передвиборчих зборів в Бучачи.

З Бучача одержуємо слідуочу допись: Дня 21. з с. м. відбули ся предвиборчі збори скликані місцевим комітетом сконсолідованих Русинів, на чолі котрого стояв П. Телишевский і Винницький. Збори відбули ся в давнім льокалю «Ради повітової». На зборах явило ся около 150 селян і шістьох священників руских а трех латинських, котрі придивляли ся з цікавості. З інтелігенції світської, крім аранжерів не явив ся ніхто, так як би єї в повіті зовсім не було. Позаду селян, заняла місце цікава як завсїгда жидова. Головою зборів вибрано на внесенє о. Олесницького з Переволоки, нотаря Телишевского, а на внесенє послідного заступником голови, бувшого посла Гурика, котрий умисно на ті збори з сусідного повіту приїхав. Секретарем збо-

рів став Винницький. П. Телишевский отвераючи збори доказував зібраним вагу виборів і якотовариш п. Романчука з лави посольської підніс єго кандидатуру в окрузі Бучач-Чортків, котру селяни, — як звичайно, — прийняли. По Телишевским забрав голос п. Гурик. Бесіда єго, виголослена плавно не відносила ся так як попередного бесідника до особи п. Романчука, а більше до того, щоби пояснити зібраним, яку задачу має посол, і чого від него належить жадати. В кінці вїзав всіх до солідарности при виборі. Позаяк селяни цікаві були видіти кандидата, то п. Телишевский оправдував неприсутність п. Романчука небезпечною хворобою, бо запаленем легких. По тих кількакратних промовах на патріотичну нуту розїхали ся селяни домів, а священники потягли до склепу Рогозінського, де широко розговорювано про виборчу акцію.

Хто лишень раз бачив наші предвиборчі збори, то може мати вірний образ тих зборів, які відбули ся тепер в Бучачи. На зборах учує ся кілька палких бесід, невідповідних, бо не зовсім зрозумілих для загалу селян, поставити ся кілька внесень, котрі розуміє ся саме собою зістають прийнятї, а по зборах розходять ся всі домів, так само мудрими, як перед тим були. Наші бесідники — аранжері не старають ся завдати собі стілько труда, щоби бодай свої повнати зробити зрозумілими для селян, та щоби бодай оминали такі слова як: акція, бюрократизм, парламентаризм і т. п.

Не малу ролю — попри байдужність рутенську поза виборами — грає ціха рускої інтелігенції, котру назву: демократичний-аристократизм. Селяни чекали від 9 год. до 11 год. на пп. аранжерів зборів по сходах, хідниках і т. п., а між ними не було живої душі інтелігентної, щоби промовила до них, та щоби бодай в тій хвили заїнтересувала ся ними. Одні не зробили того, бо їх праця около народу, то звичайне виповненє з мусу хвилевого обовязку, поза чим умивають від всего руки; иньші не беруть ся до того, бо таке «снисхождение» уважали би понижєнем своєї особи. Як високо осьвідомленє народу у нас стояти мусить, то пізнати можемо по тім, що з цілого повіту прибуло ледви 6 сконсолідованих всїлякого переконаня провідників народу, священників. І то були лиш такі, котрі є добримми до маніфестацій, а лихі до роботи. З молодших священників не явив ся ніхто із добре звісних причин. Наші кандидати на послів і патріоти-політики забувають проте, що не досить приїхати на готові збори і виговорити ся, але до того потрібно певного підготовленя довшого і тревалого, потреба сягати по посольські мандати не для догодженя власної амбіції, і приймати ті мандати від двох або трех приятелів, але певною працею і певним довірем здобути їх собі. А п. Романчук званий в Бучачкїм і Чортківскїм хіба-ж з того, що другий раз туть кандидує на посла та й то тілько тим, котрі читають «Галічанїна», та «Дїло», і тій маленькій часті 2-4 людей «сконсолідованих» в теорії, що при шклянчині на політиці принципіальній про нього поговорють, щоби вказати ся чим-тим перед рускою суспільностю о своїх подвигах на полі народно-патріотичнім. З такої муки не буде хліба ніколи! Сли руска акція виборча піде так дальше, то не остане нам нічого більше, як чванити ся моральною побідою і нарікати на виборчі штучки і прослідованє.

Н О В И Н К И.

— У звіснім віденьскім Ронахері виступає сего місяця жіночий секстет з Росії, що виводить також і малорускі пісні і танці. Козачок з жвавими присюдами і щупаками робить пориваюче вражєне на німецьку публіку і она очевидно більше любує ся в живості і в естетичних рухах та скоках нашого народного танцю ніж в ексцентриці французских чи англійских балетез. До того барвність українських строїв і звучність наших пісень, співаних при танці, підносить сю вельми інтересну виставу. Мимо волі пригадує ся тут слухна замітка Осипа Маковея в колишній єго «Буковині», чому у нас, де єсть тілько співочих сил, не збере ся гурток наших людей в тім фахових і не покаже де в світї величавості наших народних уборів і мелодійности нашої пісні? До того беруть ся все чужі і роблять світлі інтереси, як нибудь невірною вимовою українських слів пеують цілість гарної вистави. Прекрасні пєси з Котляревского «На-

талка Полтавка» звучали би пр. певно гарнійше в устах Українок, як сим разом виконані імовірно Німкїнями!

— Товариство: «Захоронка для захисту безпріютних дітїй» у Відни. Під проводом покровителя того товариства, Кардинала Дра Антонія Груши відбули ся у Відни тими днями в сали академії Наук 50-ті загальні збори товариства: «Захоронки для захисту безпріютних дітїй». Кардинал Др. Груша підніс у своїй промові, що наші часи недомагають недбалостю у виконаню обовязків, установлєних і вложєних самим Господом супроти свого потомства. Тепер легко мати нагоду до скорбних помічувань в тім напрямі та до сумних досвідів, дивлячи ся на великий упадок моралі серед молодїжи. Переважаюча одичілість і здегенерованє серед молодїжи — се не єсть виключно наслідком духа часу; тут винуватий також видимий упадок поваги батьківського авторитету і почести для него. Товариство, даючи прїют для дітїй, ратує їх від моральної пропасти, а вчить жити в етиці та моралі, — сповняє тому релігійний, моральний, суспільний і патріотичний обовязок. Кардинал завїзвав опієля присутних, аби піднесли за ним оклик: «Боже удержуй, бережи, і благослови нашого Цісаря!» на що всі зібрані одвітили трикратним: «Нощ». Загальні приходи товариства вносили: 22.371 зр. в готівці, а 147.483 зр. в паперах. Видатки сягали до квоти: 22.267 зр. готівкою. — Чисте майно випадає: 230.500 зр.

— В справі нас Райфайзена оповіщає др. Савчак, член краєвого Виділу таку просьбу: Високий Виділ краєвий в виконаню ухвали сіймової з дня 18. лютого 1898 припоручив мені розслїдити організацію і розвій сільських кас опадности і позичок системи Райфайзена в Низкій Австрії і в Чехах. В цілі порівнаня відносин що-до дешевого і вигідного кредиту для селян в згаданих краях з відносинами в тім взгляді в нашім краю, прошу Винов. Патріотів, котрим доля нашого селянина лежить на серці, щоби зволили до кінця мая с. р. ласкаво донести мені: 1) У кого в їх сторонах наші селяни звичайно в разі потреби затагають позички, під якими уєлівами і на який процент? 2) Якого рода лихва практикує ся в їх сторонах, н. пр. при купні збіжа на борг, при винасі худоби, або на відробок? і т. д. 3) Чи громадські каси позичкові сповняють свій обовязок, а сли ні, то задля якої причини і як би їх належало зреформувати?

— Торжественний концерт відбуде ся в Стрию в пам'ять столітних роковин відродженя малорускої словесности і XXXVII-их роковин смерті Тараса Шевченка в четвер 28-ого н. ст. цвітня заходом руских товариств стрийських з такою програмою: 1) Столітє малорускої словесности, відчить д-ра Олекс. Колесси, професора рускої літератури в львівскім університеті. 2) Лавровский: «Заспівай ми соловію», хор Львівского Бояна. 3) а) Лисенко; б) Thomas: «Чи знаєш сей край», арія з I. акту опери «Mignon», пані Ф. Лопатинська, артистка сцени рускої. 4) Артемев: фантазія з опери «Наталка Полтавка», фортепян, відиграє панна Ольга Каленюківна. 5) Товачовский: Болгарскі пісні народні, хор Львівского Бояна. 6) Деклямація. 7) а) Фил. Колесса: «Дівчина і рута» і б) Топольницький: «Три шляхи», хор Львівского Бояна. 8) Verdi: арія з опери «Traviatta», пані Ф. Лопатинська. 9) Н. Вахнянин: «Наша доля», тенорове сольо, п. Леонтовича. 10) О. Нижанковский: «Нова Січ», хор в супроводі фортепяна, хор Львівского Бояна. — Початок точно о годині 6½. Вступ від особи 80 кр. [крїсла для пань і старших осіб]. По концерті відбуде ся комерс.

— Членами «польської пельгжимки» зробили кореспонденти польських часописей, свідомо чи й несвідомо хибно, тих обох Русинів, що були прийнятї сими днями на авдієнції св. Отця в Римі. Остаточо, здаєсь нам, не було-б ще в сім ніякої уїми для народної чести, прилучитись в такій цілі як висше наведена до польських, московских чи німецьких путників. Далеко менше почутя чести й чоловічої гідности добачаємо у тих, що як пп. Романчук, Белей et tutti quanti фігурують своїми власноручними підписами побіч ноторичних московских паломників та рішучих народних ренегатів на всяких спільних політичних та иньших псевдонародних відзивах та заявах... Але «Дїло» покванілось повторити, відповідно прикровну, сю вістку польських часописей. Отже що-б усунути дальші непорозуміння констатуємо на просьбу п. В. Коцовского, що він в ніякім значіно не належав до числа польских путників.

— Віче соціалістів відбуло ся вчєра в неділю у Львові на площі Стрілецькій. Було оно тим відмінне від звичайних соціалістичних зборів, що прибув тут нарочно соціалістичний посол з Кракова, Дапиньский. Недалеко літного театру усталево трибуну, обтягнену червоным сукном і мимо дрібного дощу зібралось кілька тисяч робітників. З усіх вікон сусідних каменїць визирали рядами голови цікавих. Дапиньский, повитаний голосними окликами, почав з великим

запалом говорити о «державній потребі». Парламент складає ся з людей, прихильних народови неприхильних. Щоби голос народу був там івислуханий, мусять в нїм засідати лише ті, що бажать добра народови. Урядники дістають від держави ордери і почести, а народови уділяєсь за єго жертви переслідуванє і насильство. Нарід заповняє ряди армії, нарід платить податки найріжноріднійші, а мимо то шляхта голосить всюди, що то она піддержує державу. Переважна часть робітничого гроша йде на армію, котра служить не народови але правительству. А правительствє є лише для богачів і лихварів. Ті богачі стоять за угодою угорскою а властиво за підвишенєм ціни пожизних артикулів. Бєсїдник заявляє, що та шляхотчина, котра від 30 лїт висисає соки з народу, мусить щезнути, а управа дістанєсь в руки робочого народу. Соїм галицький то збір нецтва. Всякі домаганя народу о праву бити відкидає він з засади. Най собі платні писакї повтаряють до нестями, що робітничий рух з домаганєм загального безпосередного права голосованя як прийшов, так з часом пропаде, але в тїм пробиває ся лише ціла бєзсилність рішаючих верств суспільности. Соїм мусить стати народним парламентом, де будуть підноситись правдиві потреби народу. Для всяких Абрагамовичів не буде там місця. В парламентї доковали соціялісти великого діла, бо повалили Бадєнього. Як би они не припустили були штурму 26. листопада до трибуни, то «бадєнїска кліка» ще доси господаровала би в Галичинї. Гр. Півніський повинен тепер пам'ятати, що по бадєнївски управляти вже не можна. Не поможуть тут закиди, що рух соціялістичний живцем перенесений до Галичини з Заходу, не прийме ся; організацією робочих мас, стрейками і солідарностию соціялісти мусять свого допнати. Тож: «Пролетарї всїх країв, лучїть ся!» — По Дашиньскім промовляли ще Лясоцький, Мокловський і Діаманд, почім уділено послам Козакєвичови і Дашиньскому заяву довіря. Серед сьбіву «Червоного прапора» товпи робітників удали ся відтак до насажу Гавсмана, а звідти розійшли ся вечером додів.

— **Нова кандидатура** появилась в окрузї Тернопіль-Збараж-Скалат. Перепавший при послїдних виборах парох з Березовиці, о. Мерунович їздить по селах і агїтує за собою. Доси уважано сей округ виключно радикальним і радикали не можуть навіть поняти, щоби звідтам міг вийти хто иньший. Дуже характеристично пише в тій справі радикальний «Громадський Голос», виражаючись такими словами: «Але не острїть собі зубів, поважани патріоти!»

Кандидатура та так тверда, що скорше зуби поломити, ніж єї скоштуєте. Ваші центральні комітети можуть собі по сто разів потверджувати всїляких польських підлизайків, поки ваші можуть собі не знать як агїтувати, а радикали наплюють і на ваші комітети і вашу агїтацію, бо з округів: Тернопіль-Збараж-Скалат буде послом лише радикал. Заряд радикальної партії, оголосить кандидатуру на ті три округи доперва тоді, коли зі всїх трех повітів будуть надіслані резолюції в справі кандидатури». Нам здає ся, що з тим округом виборчим буде те саме, що з Бучаччиною, де до недавна увихав ся п. Будзиновський.

— **Хто підпалив?** Перед судом присяжних у Львові ставав онодї 15-літній хлопець Проць Нога, котрий був на службі у лісничого в Верещицях. Лісничому Нога задля своїх спеціальних «прикмет» не подобав ся і утратив векорі у него службу. В якийсь час потім підпалив хтось в лісі стос дров, наслідком чого згоріло 37 сягів. Підозріне упало відразу на Проця. Арештований признав ся під впливом кулаків (!) жандарма до вини, але перед судіями присяжними випер ся всего. Суд узнав єго невинним, а засудив лише на 14 днів арешту за обиду чєсти свого бущого хлїбodawця.

— **Кайн і Авель.** Петрови Куркевичови, селянинови з Лісениць під Львовом, займив хтось конї, коли віддалили ся від загороди. Підозріне упало на брата, Івана. В селї на дорозї стрїтив Петро брата і робив єму докори, котрі в розмові перемінїлись скоро в грозьбу. Вкінци замахнув ся мотикою і з цілої сили ударив Івана в голову. Окровавлений брат упав на землю і за кілька днів помер. Минулої суботи засудили судїї присяжні у Львові Петра Куркевича на 10 місяців вязниці.

— **Послїдні «приємности».** Повішений у Відни убийник Фердинанд Долежалє одержав перед смертию о 10. годинї перед полуднем: 10 папіросів, о 11-їй: росїл, юшку з мукї, бутельку вина і 4 цигара, о 12-їй: пів літра сметани і пів порції пляцка з яблoками, о 1-їй: 20 папіросів, о 3-їй: 4 цигара, о 4-їй: шинку і бутельку вина,

о 5-їй: бутельку вина, о 6-їй: чорну каву, о 8-їй: 15 папіросів султанських, о 10-їй вечером: гербату, о 12-їй в ночи: чорну каву, о годинї пів до 7. рано (коротко перед смертию): чорну каву. Страв, як показує ся, їв мало, за то вина випорожнив 3 бутельки, а також випалив з найбільшим смаком 48 папіросів і 8 цигар.

— **Самоубийства.** В четвер о 1-їй годинї з полудня вїйшов до каменїці при улицї Вірменській ч. 8 у Львові молодий торговельний помічник Йосиф Тїш і кинув ся з другого поверха на подвірє. Покаліченого відставлено до шпиталя. Причиною наміреного самоубийства була нещастна любов. — Другий випадок наміреного самоубийства лучив ся при Маріяцькій площї в склепї годинникаря Зельтєнрайха. Занятий там 21-літній челядник Арон Мах, родом з Сокаля, обкрадав від довшого часу касу свого роботодавця. Зельтєнрайх підозрївав всїх своїх челядників, але не міг ніколи вилловити злодія. Вкінци попав на гадку значити свої гроші в касї і в той спосіб видало ся, що крадежий допускав ся Мах. Коли Зельтєнрайх післав вчєра по полїцію, добув Мах ножика і підрізав собі горло. Небезпечно покаліченого осмотрила ратункова станція, а відтак відставила єго до головного шпиталя. Рана хоч тяжка не грозить небезпечностию. — В Стрию в касарни краєвої оборони відобрав собі жите вистрїлом з карабіна воєк 18. полку піхоти.

— **Відкрїте нової сили.** Іван Щєпанїк, винаходець телектроскопу, прибув тїми днями з Кросна, місяця свого уродженя до Відня, аби зїхати ся тут зі своїм вїдєнським компанїоном, банкіром Кляйнбергом, архїтектором Францом Габріхом з Гаґєн (у Вєстфалїї) і з проф. д-ром Охоровичем з Варшави. Сї панове задумують для свого підприємства, — утвореної вже «спїлки для примїнюваня новостїй в технічній області», — придбати ще де-що і у Львові. Ходить іменню о винахід Рїхновского: електричного флюїдум, що викликало вже в кругах німецьких і французьких окультистів великий інтерес. Рїхновський є практично вишколений електротехнік і посїдає рєномований механїчний завод у Львові; він занятий вже від довшого часу здїйсненєм нових проблемів на царинї фізики і каже, що по утяжливих і довгих досвїдах удало ся єму відкрити нову силу, «електроїде», котрий можна всякого часу добути і демонструвати. Доси не появилась о тїм винаходї Рїхновского ніяка печатна праця і суть того електроїду є поки-що тайною для всїх... ба і для самого винаходця. Всї прояви тої нової відкритої сили мають виказувати єї матерїю, а після Рїхновского є се флюїд. Силу ту добуває ся електролізою і взагалї она найбільше споріднена з електричностию; тому назвав єї винаходець: «електроїдом» або: «електричним флюїдом». Але електричність і хемікалі є тїлько помічні средства при добуваню електроїду, а єї дїйство має бути майже удивляюче. Прилад, в котрім способом електролізи добуває ся ту силу, є в більшїй частї закритий. То дїйство електроїду описує винаходець ось як: Електричне флюїдум спонукує полви сьвітла; коли приблизити до того сьвітла Гайслєрову рүру, то засьвітить она флюорескуючим блєском. Електроїд викликає дальше фото-хемїчні обьяви і спричинює, що всїлякі, докола своєї осї движимї предмети, як шкляні кулі на насадї, більший гльоб, а також і янтар (бурштин) починають обертати ся, коли пустити на них електроїд при помочи кавчукового бордюха. Насише ся піску там, куди йде струя, на підставку, то піском тим мечє у воздух мов би з фонтани. Пустити з гори лучї того сьвітла на воду в лїйцї, то побачить ся, як вода піде у вир, а опісля та вода пре ся в низ. Коли осьвітити воду з долини, то підносить ся она поволи попри стїни шклянки в гору, аж перелєє ся. Електроїд впливає на субстанції консервуючо, убиваючи бактерїї, що викликають гнитє. М'ясиво, виставленє довше на лучї того сьвітла, засихає поволи і теряє запах. Металї та шкло наладовує електроїд електрикою. Коли флюїдум впливає, зачуває ся холодний легїт. Вкрити дотичний прилад яким полотном з верха, то оно відриває ся, а рукою почуває ся опір, коли покривала дїткнути. При впливі флюїдум чути іїжний шипїт і острїй, відсьвіжуючий запах озону. Стрїлка магнетична склонює ся, коли наблизити наладовану шклянну баньку. Як зачуваємо, заснує ново-утворена спїлка кромї осередної стації у Відни також і філіяльну робітню у Львові.

— **Самодвижна реставрація** особлившого рода приносить тепер в Нью-Йорку частє своему винаходцеві. Ходить при тїм о обидї в постійних цїнах. Всїлякі справи, що становлять мєцї дня, вилловенї у великих скількостях на одвїтній лав-

цї, а перед тою двигає ся механїчно наперед широкий шкїряний пас. На тїм движєнім пасї сидить гїсть та їде поволи здовж лавки, на котрій уставлено всячину від зупи... аж до овочів і сира... Пересуваючи ся так поуздла заїдає гїсть, що єму завгодно, а передовсім те, що зможе захопити і зїсти при безнастаннім движєню свого сїдала, се движло устроєне так, що удержує певну постійну вагу межї жадобою їди гостя а інтересом господаря. Під кєнець своєї їзди на тїм сїдалї, як раз вкусивши сира, мусить гїсть скоро зїрвати ся... инакше лежав би на долївцї. Хто протєстує проти такої наглої перерви своєї ласої їзди, дістає в одвїт від господаря потїшаюче впевненє, що ту самодвижну гостинницю основано як раз на те, аби запобігати переладованю жолудка і неправильному травленю.

— **Весїлє султанової дочкї.** В резиденцїї султана Абдул-Гамїда, в Ільдїз-Кїозку відбуло ся велике торжєство родинне. Дочка султана, княгиня Наїмег, вийшла замуж за сина героя з під Плевни, маршалка Османа-пашї. Вже старший син Османа-пашї Нур-Еддїн-паша є зятєм султана, а тепер подружив ся молодий Мєгмед-Кемаль-Едїн. Зв'язь супружа з дочками султана приносить велику почєсть так Османови-пашї як і єго синам, а все-таки має она рївночасно і де-що немилого для правовїрного мусулманїна, от хоч-би се, що звїнчаний з княгинею султаньскої крови, повдовівши, другої жінки не може мати. Султанївна Наїмег, кажуть, дуже красна (так кажуть жєнщини турецькї, бо мужчини ще не бачили єї), до того дуже молода, лєдвї 15 лїт, та й образована не тїлько в письмі і мовї турецькїй, але також у французькїм язичї і в музицї. В приданє дістала султанївна красно уряджений конак (палату) і 10.000 фунтів турецьких «на шпильки»...

— **Дрїбні вїсти.** Протоїгуменом оо. Василян — як доносить урядова «Gazeta Lwowska» — вибраний єзуїт ксьондз Мицельський; ігуменом львівського монастиря оо. Василянїв є о. Шептицький. — В Сваричевї померла Емілія з Боберських Янкевичєва, проживши 76 лїт, пробуваючи там у дочкї Ольги і зятя о. Ів. Миндюка. — На головнім двірцї зелїзничім у Львові дня 24. цвїтня кондуктор Франц Грїнь дістав ся з власної неосторожності під колеса ваґону і наслідком страшних покалічень погіб за пів години. — Граф Казимир Бадєнї переїхав в суботу через Львів і удав ся до свого маєтку Новосїлки в повітї рудєнськїм. — У Відни арештовано офіцїра від піхоти Івана Здарїля з Кракова, котрий перебуваючи там на урльопї, сповнив багато обманьств. Здарїля віддано судови гарнізоновому.

Телеґрами.

Краків, 25. цвїтня. Зелїзнича катастофа між Осьвенцімом а Хжановом лучила ся вчєра о 9. годинї вечером. Наїхав товаревий поїзд на поїзд особовий. Убитий є кондуктор Гїбнер, раненї тяжко Саламон Банд, Саламон Вулькан і Абрагам Барбер, а легко Фрац Найман, зелїзничий урядник. — Много осіб з переляку розхорвало ся.

Відєнь, 25. цвїтня. З Дрезна запєвняють, що при нагодї стрїчи монархів порушено справу війни іспаньско-американьскої. Цїсар Франц Йосиф і Вільгельм приобїцали ще раз посередничити між Іспанїєю а Сполучєними Державами.

В середу мають розпочати ся дебати в справі розпоряджень язикових і язикового закона. В справі язикового закона нема порозумїня між німецькими партіями. Чи прийде до вибору комісії язикової годї предвидїти.

Захорував небезпечно архїєпископ Леопольд. Ходить поголоска, що міністер Рубєр по відрочєню парламенту уступить.

Вєшїнгтон, 25. цвїтня. Нинї предложить Мєк-Кінлї формальне виповїдженє війни. Зловлено другий іспаньський корабель транспортний і припроваджєно до порту Кей-Вєст. — Заряджено бльокаду берегів Куби.

Мадрид, 25. цвїтня. Міністер війни заявив що іспаньска армія на Кубї згине, а не піддасть ся. — Американьскї кораблї дістали приказ опустити всї іспаньскї порти в протягу 5 днів.

Антверпїя, 25. цвїтня. Доносять тут, що іспаньський корабель воєнний зловив 4-щогловий американьський корабель з транспортом збіжа вартості 750.000 фр.

Сироп зелево-солодовий

Др. Зебурґєра.

Знамените і випробованє средство против недуг грудних і гортанних.

Цїна 50 кр.

Головний склад в аптїцї

161 149-?

Жигм. Ружєра

під „Срїбним Орлом“ у Львові.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 25. цвітня 1898.

I. Акции за штуку.

Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	212	—	215	—
Зеліз. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. валь. србл.	300	—	305	—
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	374	—	381	—
кред. гал. по 200 зл. в. ав.	200	—	210	—
Гарсарні в Ряшеві по 200 зл. в. ав.	200	—	210	—
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Липінського по 500 кор. в. ав.	260	—	—	—

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110	20	110	90
" " " 4 1/2% " льос в 50 л.	100	—	100	70
" " " 4% " в 601 по 200 К.	96	50	97	20
" краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.	101	—	101	70
" " " 4% в. ав. льос в 57 л.	98	—	98	70
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаеміс.).	98	—	98	70
" " " " 4% льос в 41 1/2 літ	97	40	98	10
" " " " 4% " в 56 літ	97	25	97	95

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду проінац. 4% в. ав.	98	10	98	80
Буков. " " 5% " " "	102	75	—	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)	102	50	—	—
" " " 4 1/2% (3 ем.)	100	80	101	—
Зелізниця локальні 4% по 200 кр.	97	50	98	20
Ловички краєв. 6% ва. з року 1878	103	—	—	—
" " " 4% " " 1891	—	—	—	—
" " " 4% по 200 кор. з р. 1898	97	80	98	50
" м. Львова 4% по 200 кор.	96	40	97	—

IV. Льоси.

Міста Кракова	26	50	28	50
" Станиславова	—	—	—	—

V. Монети.

Дукат цсарський	5	62	5	72
Наполеондор	9	48	9	58
Пів-імпериял	9	46	9	56
Рубель російський срібний	1	20	1	25
" " " паперовий	127	25	128	—
100 марок німецьких	58	60	59	—

Розклад їзди поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1897.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
7:30	з Іцкан		6:00	до Підволочиск з головн. двірця	
7:50	" Янова		6:10	" Іцкан	
7:52	" Тернополя на Підзамче		6:15	" Підволочиск з Підзамча	
8:05	" Лавочного		6:45	" Іцкан	
8:15	" Тернополя і Бродів на головний дворець		8:40	" Кракова	
8:25	" Сокаля			" Янова, Калуша, Хирова	
9:10	" Кракова		8:50	" Скольного	
10:35	" Ярослава		9:20	" Сокаля	
1:15	" Янова		9:25	" Підволочиск з головного двірця	
1:30	" Кракова		10:27	" " з Підзамча	
1:40	" Скольного Стрия, Калуша, Хирова		10:45	" Іцкан	
1:50	" Черновець		1:55	" Підволочиск з головного двірця	
2:15	" Підволочиск на Підзамче		2:08	" " з Підзамча	
2:30	" " головний дворець		2:40	" Черновець	
5:25	" Сокаля		2:50	" Кракова	
5:35	" Підволочиск на Підзамче		3:05	" Стрия	
5:45	" Іцкан		4:40	" Ярослава	
Ніч			Ніч		
3:04	з Підволочиск на Підзамче		4:40	до Кракова	
3:30	" " головний дворець		5:20	" Лавочного	
5:10	" Кракова		6:24	" Янова лиш в будні дни	
6:00	" Підволочиск на головний дворець		6:45	" Кракова	
6:55	" Кракова		7:05	" Сокаля	
8:45	" Кракова		7:25	" Тернополя з головного двірця	
9:10	" Іцкан, Бергомету з вїтмом понедїлка		7:30	" Лавочного	
9:30	" Кракова		7:47	" Тернополя з Підзамча	
9:43	" Підволочиск на Підзамче		7:48	" Янова	
9:50	" Іцкан		10:30	" Іцкан	
10:00	" Підволочиск на головний дворець		10:50	" Кракова	
10:20	" Стрия, Хирова		11:00	" Підволочиск з головного двірця	
12:10	" Лавочного		11:37	" " з Підзамча	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. **Ординариатам** всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих.

»Дністеръ« вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 " 40 "	
Фонд основний	50.000 " — "	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »Дністра« дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безповолочно. Поліси »Дністра« приймає Банк краєвий при пожитках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через »Дністеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в руським язїці.

Товариство взаїмного кредиту »Дністеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, удїляє пожитки за платою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адмінїстраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних рўчителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 1/2%. Удїл членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожитку дістати може тільки член обезпечений в »Дністрѣ«. Інформації удїляє Дирекция листовно.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів »Дністра«, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Herder'sche Verlagshandlung, Freiburg im Breisgau. — B. Herder, Wien I, Wollz. 38

Soeben ist erschienen und durch die alle Buchhandlungen zu beziehen:

Преданіе церковное и русская богословская литература. hGellіchesкое сопоставленіе (по поводу критики на книгу »о церкви«). (Die k genü Ueberlieferung und die russische theologische Literatur. Eine kritische iРитич^е erstellung [aus Anlass der Kritik des Buches „Ueber die Kirche“]. gr. 8°. (VI u. 584 S.) M. 4.

Jeder, der sich für die Frage der Wiedervereinigung der Kirchen interessirt, wird nicht umhin können, das Erscheinen des vorliegenden russischen Buches mit Freuden zu begrüßen. Es beabsichtigt nachzuweisen, wie künstlich die Kluft ist, welche, nach der Meinung der russischen Theologen, die römische Kirche von denen des Orients trennt.

Учитель

орган руского Тов. педагогичного двотижневник педагогично-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

1000 туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, мїця Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туток паром онакованє і відсилка franco.

ГАРМОНІОМ

до науки сьїву церковного виготовляє спеціально парова фабрика інструментів

Івана Сливинського

у Львові, ул. Коперника ч. 16. За порукою дає на рати. Прому жадати цїнника.

Іван Сливинський фабрикант органів і гармоніюм у Львові.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденський)

у Львові, ул. Крута ч. 7.

виконує мужеску, дамску і діточу обув, та кож чоботи з холявами для духовенства по як найприступнійших цїнах.

Рівнож приймає репарації калюшів. — З провінцій вистанє старий оказ на міру. 136 53—140



Новости на дамскі сукні сезонові!

Матерії вовняні, Зефіри, Батисти, Піки, Кретони, Перкалі, Брокати

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ Львів, Академічна 12.

Парасольки, Рукавички, »Фігара«, ковніри коронкові, Паски, Фартушки.

Магазин богато заосмотрений.

Цїни низькі, конкуренційні.

151 38—46

ПРАВДА ілюстрованє письмо для руского народу під редакцією С. Кульчицького.

виходить у Львові тижнево кождої пятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статї з історії, письменства, господарства, промислу, вісти про читальні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії річно 4 р. піврічно 2 р. чвертьрічно 1 р. За границею річно 8 рубл. піврічно 4 рубл.

Редакция, адмінїстрация і експедиция

Львів, ул. Собісчина ч. 5. Б.